

บทที่ ๕

สรุป ผลอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาสภาพการ พัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖

๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับชั้นมัธยมศึกษา

๓. เพื่อศึกษาข้อมูลปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ)

สมมติฐานของการวิจัย คือนักเรียนที่มีเพศ, อายุ และระดับชั้นมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) แตกต่างกัน

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) จำนวน ๒๐๐ คน โดยทำการศึกษาแบบเชิงพรรณนาและอธิบาย (Descriptive - explanatory Research) ผ่านการใช้แบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสรุป การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการประมวลผลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูล ที่ได้รวบรวมมา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) สำหรับหาระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับวัดการกระจายของข้อมูล ใช้การทดสอบ ค่าที (t – test), Independent Groups, One - way Anova ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนสำหรับ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖

(ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยยะสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference LSD) จากผลการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่เป็น เพศชาย จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๑.๐๐ มีอายุ ๑๖-๑๘ ปี มีจำนวน ๑๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๐๐ และ มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๐๐ ตามลำดับ

๕.๑.๒ ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ)

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๖$) และ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการสภาพแวดล้อมทางบ้าน ดังนี้

สำหรับด้านอื่นๆ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ดังตารางที่ ๕.๑

ตารางที่ ๕.๑ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบ	
	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
ปัจจัยส่วนบุคคล	ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนาคุณธรรม นักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา	
เพศ		✓
อายุ		✓
ระดับการศึกษา		✓

๑. ปัจจัยด้านเพศของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ยะเชิงเทรา – สมุทรปราการ)
โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรม
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ยะเชิงเทรา –
สมุทรปราการ) ในทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒. ปัจจัยด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ยะเชิงเทรา – สมุทรปราการ)
โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรม
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ยะเชิงเทรา –
สมุทรปราการ) ในทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ปัจจัยด้านระดับชั้นมัธยมศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่านักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ในทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ)

จากผลการศึกษาข้อมูลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ มีปัญหาอุปสรรค อันได้แก่ ปัญหาที่มีอยู่ตอนนี้ก็คือ เด็กนักเรียนสมัยนี้มักจะไม่น่าสนใจคุณธรรมสักเท่าไร อาจจะทำให้เด็กนักเรียนขาดคุณธรรมไม่รู้จักรักรวมที่ดี, ส่วนมากในการเรียนธรรมะก็จะมีนักเรียนส่วนใหญ่ก็จะไม่น่าสนใจและกลับเป็นบางคน, ไม่ได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน, ส่วนมากในการเรียนธรรมะก็จะมีนักเรียนส่วนใหญ่ก็จะไม่น่าสนใจและกลับเป็นบางคน และเด็กไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมเข้าค่ายอบรมธรรม

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) พบว่านักเรียนส่วนใหญ่อยากให้อาจารย์สอนคุณธรรมนอกรอบสถานที่ เช่น ไปที่วัดที่ต่างจังหวัด เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงคุณธรรมให้ดีขึ้น, ควรจะจัดงานที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมอย่างน้อย ปีละ ๕ ครั้ง, ควรมีการเพิ่มเวลาในการสอนธรรมศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนได้เข้าใจและในช่วงสอบจะได้ปฏิบัติได้ดี และถูกต้อง และควรทำให้ทุกคนได้รู้ถึงคุณธรรมของธรรมให้มากขึ้น

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) โดยมีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๖$) น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนมีความ

คิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ในด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ด้านอิทธิพล
ของกลุ่มเพื่อน และด้านอิทธิพลของสื่อ อันสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม
พลสุข สังขารุง^๐ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ “ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน” ได้กล่าวว่า เพื่อนมีอิทธิพลสูง
มากในการปฏิบัติงานของบุคคลแต่ละคน คนจะมีความสุข ทำงานสำเร็จก็เพราะเพื่อนและจะไร้
ความสุขและทำงานไม่ประสบผลสำเร็จก็เพราะเพื่อนมี ดังนั้น อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน มีบทบาท
สำคัญต่อพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างมาก ถ้าเพื่อนดีก็พาไปในทางที่ดี ถ้าเพื่อนไม่ดีก็นำพาสู่ทางที่เลว
เสียทุกเวลาเพราะเพื่อนอยู่ในวัยเดียวกันมีทั้งเพื่อนที่พฤติกรรมการชักชวนไปทำในสิ่งที่ดีและไม่ดี
ที่มีอิทธิพลต่อการกระทำให้เกิดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติต่าง ๆ ได้กล่าวว่า สถานที่อบรมสั่งสอน
และให้วิชาความรู้เพื่อดำรงชีวิต ดังนั้นการที่สถานศึกษาจะสามารถทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้อย่าง
ครบถ้วน สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสูงสุดได้สถานศึกษาจะต้องจัดสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ให้มีสภาพที่
เอื้อและสร้างสรรค์บรรยากาศ ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ตลอดถึงได้รับประสบการณ์ให้มากที่สุด
เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในแต่ละด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านสภาพแวดล้อม จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนา
คุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา
– สมุทรปราการ) ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = ๒.๓๗$) ที่น่าจะ
สอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนขาดความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจจากพ่อแม่
ผู้ปกครอง ผู้ปกครองมักใช้อารมณ์รุนแรง ลงโทษ เช่น อดอาหาร ทุบตี เป็นต้น สภาพแวดล้อมทางบ้านมี
ขัดแย้งกัน เช่น ผู้ปกครองดุด่าบ่นทัก พ่อแม่ ผู้ปกครองของนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือกับทาง
โรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุมผู้ปกครอง อยู่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งที่มีสถานเริงรมย์
ชุมชนแออัด แหล่งมั่วสุมและแหล่งมั่วสุมอบายมุข ผู้ปกครองนักเรียนประพฤติตนไม่เป็น
ตัวอย่างที่ดี ด้านคุณธรรม

ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการ
พัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖
(ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = ๒.๗๔$) ทั้งนี้เนื่องจาก การเรียนการสอน ครูมุ่งเน้นแต่เนื้อหา ไม่สอดแทรกด้านคุณธรรม มี
การสอนศีลธรรมในห้องเรียนมีการเน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีการจัดภาคปฏิบัติ

^๐พลสุข สังขารุง, มนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐ (นนทบุรี : พิมพ์ที่บริษัท พี เอ อินเตอร์
ปริ้นท์ ถนนกาญจนาภิเษก อำเภอบางใหญ่ นนทบุรี, ๒๕๕๐.), หน้า ๒๑๓ – ๒๑๕.

เกี่ยวกับคุณธรรมให้แก่แก่นักเรียนยังน้อยเกินไป เนื้อหาของคุณธรรมที่มีอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนมีน้อยไป ขาดการนิเทศ ติดตามการปลูกฝังคุณธรรมของนักเรียนอย่างจริงจัง ครูสอนมีภาระหน้าที่ในการสอนมากจนไม่มีเวลาในการปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน การสอนคุณธรรมในโรงเรียนยังใช้สื่อและวิธีการที่ล้าสมัยเกินไป การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียนยังมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุภัทรา ปิณฑะแพทย์^๑ ได้กล่าวว่า สถานท่อบรมสั่งสอนและให้วิชาความรู้เพื่อดำรงชีวิต ดังนั้นการที่สถานศึกษาจะสามารถทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสูงสุดได้สถานศึกษาจะต้องจัดสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ให้มีสภาพที่เอื้อและสร้างสรรค์บรรยากาศ ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ตลอดถึงได้รับประสบการณ์ให้มากที่สุด

ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๔$) น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนมีการแบ่งกลุ่มในการคบหากัน เช่น แบ่งกลุ่มฐานะดี ฐานะไม่ดี กลุ่มเรียนเก่ง กลุ่มเรียนอ่อน เป็นต้น นักเรียนมักถูกเพื่อนชักชวนไปในทางเสื่อมเสีย เช่น การสูบบุหรี่ นักเรียนมีการล้อเลียนเพื่อนเรื่องต่างๆ เช่น ปมด้อยทางร่างกาย ทางฐานะ หรือด้านการเรียน นักเรียนที่ประพฤติดี เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบวินัยโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญของเพื่อน มากกว่าผู้ปกครอง นักเรียนส่วนใหญ่มีการรวมกลุ่มเพื่อเที่ยวเตร่หาความสุขสนุกสนานกันมากกว่าการรวมกลุ่มทางสร้างสรรค์ นักเรียนมักช่วยกันปกปิดความลับของเพื่อนในทางที่ไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พูลสุข สังข์รุ่ง^๒ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ “ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ” ได้กล่าวว่า เพื่อนมีอิทธิพลสูงมากในการปฏิบัติงานของบุคคลแต่ละคน คนจะมีความสุข ทำงานสำเร็จก็เพราะเพื่อนและจะไร้ความสุขและทำงานไม่ประสบผลสำเร็จก็เพราะเพื่อนมี ดังนั้น อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างมาก ถ้าเพื่อนดีก็พาไปในทางที่ดี ถ้าเพื่อนไม่ดีก็นำพาสู่ทางที่เสื่อมเสียทุกเวลาเพราะเพื่อนอยู่ในวัยเดียวกันมีทั้งเพื่อนที่พฤติกรรมการชักชวนไปทำในสิ่งที่ดีและไม่ดี ที่มีอิทธิพลต่อการกระทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติต่าง ๆ ได้

ด้านอิทธิพลของสื่อ จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ด้านอิทธิพลของสื่อ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๘๖$)

^๑ สุภัทรา ปิณฑะแพทย์, จิตวิทยาทั่วไป, หน้า ๓๐- ๓๒.

^๒ พูลสุข สังข์รุ่ง, มนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร, หน้า ๒๑๓ – ๒๑๕.

น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก สื่อบางอย่างสร้างนิสัยความพึงพอใจเพื่อให้เห็นเด่นชัด สื่อบางฉากยั่วยุในทางไม่เหมาะสมทำให้มีพฤติกรรมเลียนแบบ รายการโทรทัศน์ไม่มีการสอดแทรกคุณธรรมในเนื้อหา การพัฒนาคุณธรรมควรนิมนต์พระสงฆ์มาเทศน์ทางวิทยุโทรทัศน์ นักเรียนมักไม่มีความสนใจรายการดังกล่าว สื่อบางอย่างใช้อิทธิพลชักจูง ผู้ชม ผู้ฟังหรือผู้อ่านไปในทางที่ตนต้องการมากกว่าสาระ หนังสือพิมพ์รายวันบางฉบับเสนอภาพ และข่าวเกี่ยวกับเรื่องที่ผิดศีลธรรม ด้วยถ้อยคำ ที่ไม่เหมาะสม และเป็นการยั่วยุ สื่อบางแขนงเน้นผลด้านธุรกิจมากกว่าคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุชา จันทน์เอม^๐ ได้กล่าวถึง อิทธิพลของสื่อรายการโทรทัศน์ต่อเยาวชน (วัยรุ่น) ปัจจุบันว่า รายการโทรทัศน์ได้รับความสนใจจากเด็กและเยาวชนในระดับค่อนข้างสูงในทุกระดับครอบครัว สื่อทางเลือกอื่นมากกว่าแต่ก่อนก็ตาม เหตุผลหนึ่งเพราะตัวรายการเองก็พยายามที่จะพัฒนาให้รายการของตน มีความน่าสนใจ , มีความดึงดูดใจ , นำเสนอสาระแบบใหม่ที่ไม่เคยนำเสนอมาก่อน นำเสนอเรื่องใกล้ตัว ในชีวิตประจำวันที่เราอาจมองข้ามไปมาบัดฝุ่นเสียใหม่ จัดระบบการนำเสนอที่ทันสมัย เข้าใจง่าย มีภาพประกอบ ใช้กราฟฟิก ทำให้ได้รับความสนใจมากขึ้นเป็นที่นิยมของวัยรุ่น เป็นรายการเกี่ยวกับสาระบันเทิงสมัยใหม่ ที่มีการนำเสนอแบบเข้าใจง่าย เป็นเรื่องใกล้ๆตัว สนุกสนาน ไม่เครียด มีสาระแบบผสมผสานคติสอนใจในเรื่องต่างๆไว้ด้วย ตัวชูโรงของรายการมักจะมีพิธีกรที่เป็นที่รู้จัก เป็นที่เชื่อถือ ถ้าเป็นพิธีกร ที่เป็นดารา, นักร้อง, ดิเจ ที่มีชื่อเสียง ก็จะเป็นที่ได้รับความสนใจมากขึ้น โดยที่เด็กๆใช้เวลาส่วนใหญ่กับการรับชม โทรทัศน์ควบคู่ไปกับการได้อยู่กับคนในครอบครัว เพราะเวลาที่รายการจะนำเสนอ นั้นมักเป็นเวลา, วันที่สบาย ๆ ได้พักผ่อนของคนในครอบครัวด้วย เนื้อหาสาระเป็นความบันเทิงที่สามารถรับชมได้ทุกเพศ ทุกวัย ไม่จำกัด เสนอให้ผู้ชมได้เกิดความสนใจและสนใจต่อเนื่องด้วย รายการประเภทนี้จึงได้รับความนิยมเป็นอันมาก เยาวชนมักเลียนแบบแฟชั่น การแต่งกาย ทรงผม เครื่องประดับ รวมทั้งพฤติกรรมทั้งดี ,ไม่ดีจากพิธีกรและแขกรับเชิญ โดยมากเป็นดารา,นักร้อง,ที่เป็นที่รู้จักในสังคมอยู่แล้ว และที่น่าเป็นห่วงมากในปัจจุบันคือ การตามแฟชั่นจากต่างประเทศของวัยรุ่นจนกลืนวัฒนธรรม การแต่งกาย ขนบธรรมเนียมอันดีงามของประเทศเราไปกลายเป็นความคิด ค่านิยม การแต่งกาย แฟชั่น ภาษาของชาติอื่นไป

^๐สุชา จันทน์เอม, จิตวิทยาวัยรุ่น, กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๐), หน้า ๖๕ – ๖๗.

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ดังนี้

๑. ผู้บริหาร อาจารย์ ควรเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน โดยการให้ผู้ปกครองได้รับรู้ถึงปัญหาของนักเรียน เช่นการขาดความรัก การใช้อารมณ์รุนแรง พ่อแม่ตามใจ เป็นต้น โดยจัดให้มีการอบรมผู้ปกครองและนักเรียน เป็นต้น

๒. ผู้บริหาร อาจารย์ ควรเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน เช่นการเรียนการสอน ต้องมีการสอดแทรกคุณธรรม ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรม จัดให้มีภาคปฏิบัติเกี่ยวกับคุณธรรมให้แก่นักเรียนและผู้ปกครองร่วมกัน เป็นต้น

๓. ผู้บริหาร อาจารย์ ควรเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โดยการเข้าไปดูแลให้ใกล้ชิดกับกลุ่มเด็กนักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อให้พวกเขาสามารถพูดคุยกับอาจารย์ และผู้ปกครองได้ทุก

๔. ผู้บริหาร อาจารย์ ควรเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ด้านอิทธิพลของสื่อ ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนในการรับชมสื่อต่างๆ ว่ามีผลเสียอย่างไร

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

หากมีการวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะการดำเนินการวิจัยในลักษณะต่อไปนี้

๑. ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย เพื่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในเขตต่างๆ

๒. ควรศึกษาวิจัยกระบวนการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ

๓. ควรศึกษาเพิ่มเติมในด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหาร อาจารย์ นักเรียน
ผู้ปกครองในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาในทุกๆ ส่วน